د سربیا په جمهوریت کې د پناه غوښتونکو لپاره معلومات

پناه څه شی دی؟

پناه د یو بهرني وګړي د پاتې کیدو او ساتني حق دی چې د وړ واک د پریکړې له مخې د پناه غوښتني یا فرعي خوندیتوب حق ورکړل شوی.

که تاسو د خپل نژاد، جنس، ژبې، مذهب، ملیت یا د یوې ځانګړې ټولنیزې ډلې غړیتوب یا ستاسو د سیاسي عقیدې له امله د ځوروني د ویرې له امله خپل اصلي هیواد پریښود، یا که تاسو خپل هیواد پریښود ځکه چې تاسو باور لرئ که چیرې تاسو بیرته راستون شئ، نو تاسو به د مرګ د سزا یا اعدام، شکنجې، غیر انساني یا سپکاوي چلند یا مجازاتو، یا د عمومي کچې د تاوتریخوالی له امله ژوند ته د ګواښ په پایله کې تعقیب شي یا به د جدي بې عدالتی سره مخ شي تاسو حق لرئ چې د صربیا په جمهوریت کې پناه وغواړئ.

نوم لیکنه ـ لومړی ګام

د سربیا په جمهوریت کې د پناه غوښتني حق ترلاسه کولو لپاره، تاسو کولی شئ د داخلي چارو د وزارت د یوه باصلاحیته پولیس افسر په وړاندې، په شفاهي یا لیکلي توګه، د سرحد د کنټرول پر مهال کې، د سربیا ته د ننوتلو یا د سربیا په خاوره کې، د پناه غوښتني غوښتنه وکړئ.

باصلاحیته پولیس افسر به ستاسو عکس او د ګوتو نښان واخلي، یو د نوم لیکني سند صادر درکړي او تاسو د پناه غوښتني مرکز یا د پناه غوښتونکو د استوګنې لپاره ټاکل شوي بل مرکز ته راجع کړي، کوم چې تاسو باید د نوم لیکني سند له صادریدو څخه په۷۲ ساعتونو کې دننه راپور ورکړئ.
باصلاحیته پولیس افسر حق لري چې ستاسو فزیکي او رواني بشپړتیا او انساني کرامت ته په بشپړ درناوي سره تاسو او ستاسو شیان معاینه کړي، او نور دا حق هم لري چې د اړتیا په صورت کې د پناه غوښتني په پروسه کې د اهمیت وړ ټول اسناد په موقتي توګه وساتي، او د دی لپاره تاسو ته به یو سند درکړل شي.
که تاسو پاسپورټ، پیژندني کارت یا د پیژندني نور کوم اسناد، لکه د استوګني جواز، ویزه، د پیدایښت سند، د سفر کارت یا د پناه غوښتني پروسې لپاره کوم نور مهم اسناد لرئ، تاسو مکلف یاست چې د راجستریشن پرمهال یې وسپارئ.
که تاسو په قصدي ډول خنډ یاست، د راجستریشن څخه ډډه وکړئ یا د راجستر کیدو رضایت نلرئ، او همدارنګه که تاسو هغه مرکز ته راپور ور نه کوئ کوم چې تاسو لیږل شوي یاست او په خپل سري ډول، پرته له اجازې یا جواز، د پناه غوښتني مرکز یا کوم بل د پناه غوښتونکو د استوګنې لپاره ټاکل شوي مرکز پریږدئ، د پناه غوښتني غوښتنلیک سپارلو لپاره د قانوني ټاکل شوي نیټې له پای ته رسیدو دمخه، د بهرنیانو د قانوني وضعیت مقررات به تاسو باندې تطبیق شي.
<u>که تاسو د کړنلارې په موده کې د سربیا جمهوریت پریږدئ، کړنلاره به وځنډول شي.</u>

د پناه غوښتني کړنلاره
د پناه غوښتني کړنلاره له لاندې مرحلو څخه جوړه ده:

۱. د پناه غوښتني غوښتنه وړاندې کول
د پناه غوښتني کړنلاره د پناه غوښتني د دفتر یو مجاز افسر ته د پناه غوښتني د غوښتنلیک په وړاندې کولو سره پیل کیږي، په ټاکل شوې فورمه کې، د راجستریشن نیټې څخه د اعظمي ۱۵ ورځو په موده کې.

د پناه غوښتني غوښتنه هم د یوې فورمي په ډکولو سره په لیکلي توګه سپارل کیدی شي (د پناه غوښتنه). تاسو کولی شئ د ۸ ورځو په اضافي مودې کې لیکلي غوښتنه وسپارئ (چې د نوم لیکني له ورځې څخه د ۱۵ ورځو مودې پای ته رسیدو وروسته دی)، کوم چې باید د بلیوار میهایلا پوپینا ۲، ۱۱۹۷۹ نووی بیوګراد (Bulevar Mihajla Pupina 2, 11070 Novi Beograd) پتې ته وسپارل شي.

باصلاحیته اداره مکلفه ده چې تاسو ته ستاسو د حقونو او مکلفیتونو په اړه درس درکړي، په ځانګړې توګه د پاتې کیدو حق، د پروسې په جریان کې د وړیا ترجمان درلودلو حق، د وړیا قانوني مرستې حق او یو ان ایچ سي ار (UNHCR) ته د لاسرسي حق.

د پناه غوښتني غوښتنلیک وړاندې کولو وروسته، تاسو د پناه غوښتونکې لپاره د پیژندني کارت درلودلو حق لرئ، کوم چې ستاسو د پیژندني سند او د سربیا په جمهوریت کې د پناه غوښتني پروسې تر پای پورې د استوګنې د جواز په توګه کار کوي.

۲. اروېدنه/ مرکه

اوریدنه/مرکه د دې لپاره ترسره کیږي چې ټول حقایق او د سپارل شوي پناه غوښتنې په اړه پریکړه کولو لپاره د اهمیت شرایط مشخص شي، په ځانګړې توګه ستاسو د هویت ټاکلو پورې اړوند؛ هغه دلایل چې پر بنسټ یې د پناه غوښتنه کیږي؛ ستاسو حرکتونه وروسته له هغه چې تاسو خپل اصلي هیواد یا د اوسیدو هیواد پریښود او ایا تاسو دمخه په بل هیواد کې د پناه غوښتنه کړې.

تاسو مکلف یاست چې په اوریدنې کې حاضر شئ او په شخصي ډول اوریدنه کې ګډون وکړئ، پرته له دې چې تاسو قانوني استازی یا وکیل لرئ که نه. دا مهمه ده چې تاسو د کړنلاره په جریان کې ریښتیا ووایئ او د مرکې په ترسره کولو کې د پناه غوښتنې دفتر له استازو سره همکاري وکړئ.

۳. پریکړه کول

د سپارل شوې غوښتنې په اړه پریکړه د کورنیو چارو وزارت، د پولیسو ریاست، د سرحدي پولیسو ریاست - د پناه غوښتنې دفتر لخوا په اعظمي حد کې د ۱۲ میاشتو په اوږدو کې کیږي.

د استیناف حق

تاسو کولی شئ د منفي پریکړې د سپارلو نیټې څخه د ۱۵ ورځو په اوږدو کې د پناه غوښتنې کمیسیون ته د پناه غوښتنې د پریکړې پروړاندې استیناف غوښتنه وکړئ. که چیرې دا استیناف رد شي، تاسو کولی شئ د استیناف غوښتنې ردولو د پریکړې له نیټې څخه د ۳۰ ورځو په دننه کې د اداري محکمې په وړاندې قانوني اقدامات پیل کړئ.

د وروستي منفي پریکړې په صورت کې (د پناه اداري پریکړې چې د پناه غوښتنې غوښتنه ونه منل شي او که چیرې د ټاکل شوې مودې په اوږدو کې د پناه غوښتنې کمیسیون سره استیناف ونه منل شي؛ د پناه غوښتنې د کمیسیون منفي پریکړه، که چیرې د مقررې مودې په اوږدو کې د اداري محکمې سره قضیه نه وي ثبت شوي؛ د اداري محکمې پریکړې)، تاسو مکلف یاست چې د ټاکل شوي وخت دننه د سربیا جمهوریت خاوره پریږدئ.

د محرمیت اصول

ستاسو په اړه شخصي معلومات چې د پناه غوښتنې پروسې په جریان کې ترلاسه شوي محرم دي او یوازې د قانون لخوا مجاز شوي اشخاصو ته لاسرسی موندلی شي.

بې سرپرسته او جلا شوي ماشومان

د پناه غوښتنې کړنلاره د ماشوم د غوره ګټو د اصولو سره سم ترسره کیږي.

بې سرپرسته او جلا شوي ماشومان باید لومړی د ټولنیز هوساینې اداري څخه قانوني سرپرست ترلاسه کړي. سرپرست به د پناه غوښتنې د پروسې په جریان کې حاضر وي، او همدارنګه د ماشومانو د استوګنې، طبي او رواني پاملرنې، ښوونځي، د کورنۍ غړو لټون او نورو مهمو مسلو سره مرسته کوي.

د هغو کسانو حقونه چې د پناه غوښتنې حق ورکړل شوی دی:

- لندمهاله پاتې کیدل
- د استوګنې ځای
- د حرکت ازادي
- د روغتیا ساتنه
- زده کړه
- د کار بازار ته لاسرسی
- وړیا حقوقي مرسته
- ټولنیزې مرستې
- د مالکیت حق
- د مذهب ازادي
- د کورنۍ یوځای کیدل
- شخصي اسناد (د کډوالو د هویت کارت او د سفر اسناد)

د پناه غوښتونکو حقونه:

- په سربیا کې د استوګنې او د حرکت ازادي
- د استقبال مادي شرایط
- د معلوماتو ترلاسه کول او وړیا حقوقي مرستې
- د مذهب ازادي
- ټولنیزې مرستې
- د روغتیا ساتنه
- لومړنۍ او منځنۍ زده کړې
- د کار بازار ته لاسرسی
- شخصي اسناد

پناه غوښتونکي د پناه غوښتنې پروسې، د لنډمهاله هستوګنې او اساسي خدماتو ته د لاسرسي لګښتونه نه اخلي.

- د ادغام لپاره مرسته

پناه غوښتونکي او هغو کسانو ته چې پناه ورکړل شوې ده مکلف دي چې د سربیا جمهوریت اساسي قانون، قوانینو، نورو مقرراتو او عمومي قانوني اسنادو ته درناوی وکړي.

MUP

د سربیا جمهوریت د دولتي ادارو لیست چې د پناه غوښتنې او ادغام مسلو مسولیت لري په لاندې لینک کې موندلی شئ:

د هغو سازمانونو لیست چې وړیا حقوقي مرستې چمتو کوي په لاندې لینک کې موندلی شئ:

www.unhcr.org/rs/en/information-for-asylum-seekers

د دې بروشور تولید په سربیا کې د یو ان ایچ سي ار (UNHCR) نمایندګۍ لخوا ملاتړ شوی.